

Kui oleme pöördunud õigesse suunda, siis pole meil vaja teha muud, kui edasi minna.

Eesti Vähiliit

Sisukord

Eesti Vähiliit (EVL)

EVL eesmärk

EVL tegevus:

- Ennetustegevus

- Projektid

- Sihtasutus

- Heategevus

- EVL ja patsiendid

- EVL nõuandetelefon

- EVL kirjastustegevus

- EVL filmid

- EVL internetis

EVL koostöö

Eesti Vähiliit

MTÜ Eesti Vähiliit loodi 1992. a Eesti Onkoloogide Teadusliku Seltsi järglasena vähktõvevastase tegevuse tõhustamiseks ja laiema üldsuse kaasamiseks vähivastasesse võitlusse.

Eesti Vähiliit on katusorganisatsioon vähihai-guse probleemidega tegelevatele mittetulundusühingutele üle Eesti. Vähiliitu kuuluvates organisatsioonides on kokku üle 2000 liikme. Eesti Vähiliidu kõrgemaks organiks on liikmete üldkoosolek. Liitu juhib ja esindab juhatus, mis valitakse vähiorganisatsioonide üldkoosolekul. Liidu president valitakse üldkoosolekul juhatusse liikmete hulgast. Juhatus määrab ametisse tegevdirectori, kelle juhtimisel toimub igapäevase töö korraldamine.

Eesti Vähiliidu tegevuse eesmärgiks on:

- ▶ elanikkonna teadlikkuse ja harituse edendamine haigestumise vähendamiseks, vähi varajaseks avastamiseks ja seeläbi ravitulemuste parandamiseks
- ▶ vähihaigete rehabilitatsiooni ja elukvaliteedi parandamine
- ▶ vähktõvega seotud sotsiaalsete probleemide lahendamisele kaasa aitamine

Eesti Vähiliit ühendab järgmised liikmesorganisatsioonid:

- + EESTI ONKOLOOGIDE SELTS
- + EESTI ONKOLOOGIAÕDEDE ÜHING
- + VÄHIHAIGETE LASTE VANEMATE LIIT
- + PÕHJA-EESTI VÄHIHAIGETE ÜHENDUS
- + LÕUNA-EESTI VÄHIÜHING
- + PÄRNUMAA VÄHIÜHING
- + VILJANDIMAA VÄHIHAIGETE TUGIRÜHM
- + JÄRVAMAA VÄHIHAIGETE ÜHING
- + LÄÄNE-VIRUMAA VÄHIHAIGETE ÜHENDUS
- + TALLINNA KOHANEMISKESKUS "DANKO"
- + RINNAVÄHIHAIGETE SELTS
- + LÄÄNEMAA VÄHIÜHING
- + TEHISUURISEGA HAIGETE ÜHING "ESTILCO"
- + HÄÄLEKLUBI KÕRITUILE
- + VÄHIÜHING "KAEV"

Patsientide ühenduste eesmärgiks on aidata patsientidel kohaneda haigusega seotud uue olukorraga ning saada teadmisi vähi olemusest ja ravist, et oma haigusega paremini toime tulla. Samuti võimaldada omavahelist suhtlemist, osaleda koostatel, ühisüritustel ja teadlikult hoida oma elukvaliteeti.

Eesti Vähiliidu tegevus

Vähiliidu ennetustegevus

Emakakaelavähi vastane kampaania

2007.aastal ühines Vähiliit esmakordselt jaanuaris toimuva rahvusvahelise emakakaelavähi vastase kampaaniaga. Toimus pressikonverents, kahe nädala jooksul avaldati artikleid ajakirjanduses ja raadios andsid arstid intervjuusid emakakaelavähist, selle ennetamisest ja varajasest avastamisest. ETV-s ja Kanal 2-s näidati emakakaelavähi sõeluuringule kutsuvat videoklippi. Välja anti uus brošüür "Teadmisi emakakaelavähist".

Rinnavähivastane kampaania

Traditsiooniline rinnavähivastane kampaania toimub alates 2004. aasta maikuust. Selle eesmärk on tõsta naiste terviseteadlikkust ja suurendada rinnauuringu sihtgruppi kuuluvate naiste osalust sõeluuringus.

2007. a toimus Vähiliidu ja tema partneritega koostöös

üle-eestiline, terve aasta kestev rinnavähi varajase avastamise kampaania. Mammograafiabussi liikumise graafiku alusel toimuvad perepäevad kohalikes linnades. Kampaania sõnum on teatada inimestele, et rinnavähki haigestumise riski saab vähendada ja et varajases staadiumis avastatud rinnavähk on ravitav.

Rahvusvaheline vähinädal

Sügisel, oktoobri teisel nädalal, toimub rahvusvaheline vähinädal, mille teemad varasematel aastatel on määranud UICC. Juhtteemad on olnud: Toitumine ja vähk, Naised ja tubakas, Patsiendi õigused, Ole tubakavaba!, Mehed ja tervis, Vere- ja lümfisüsteemi kasvajakasv. Rahvusvahelise vähinädala avab traditsiooniline pressikonverents ajakirjanikele. Nädala jooksul avaldavad meediaväljaanded temaatilisi artikleid ning erinevates raadiokanalites toimuvad intervjuud spetsialistidega. Vähinädala raames toimub ka heategevuslik kontsert.

Meeste tervisele pühendatud vähinädal

Meeste tervisele pühendatud vähinädala läbiviimiseks ühendasid Eesti Vähiliit ja Tartu Ülikooli Kliinikumi Meestekliinik oma jõud, et saavutada laiemat kõlapinda meeste tervisega seotud probleemidele.

Meeste tervisele pühendatud vähinädala sünni põhjuseks oli mure meeste üldise terviseseisundi, madala terviseteadlikkuse, tervisekäitumuslike probleemide ja nendest tuleneva oodatust madalama keskmise eluea pärast.

Meeste tervisele pühendatud vähinädala eesmärgiks oli juhtida avalikkuse, aga ka meditsiinitöötajate tähelepanu eesnäärmehaiguste ja eelkõige eesnäärmevähi ennetamise ning varajase avastamise vajalikkusele ja võimalustele. Vähinädala raames anti välja uus brošüür "Mehe teine süda".

Projektid

HELP-rahvusvaheline suitsetamise vastu võitlemise kampaania

Eesti Vähiliit ühines rahvusvahelise suitsetamise vastu võitlemise kampaaniaga HELP veebruaris 2005. HELP kampaania propageerib inimestele sõnumit "Elagem tubakata!"

Vähiliit teeb suitsetamisvastases kampaanias HELP koostööd rahvusvahelise meeskonnaga, kuhu kuuluvad 22 Euroopa Liidu maa esindajad. Eesti Vähiliit on rahvusvahelisel vähinädalal korraldanud suitsetamise vastu võitlemiseks kaks pressikonverentsi, mille teemadeks on olnud suitsetamisest tulenevad ohud.

Eesti Vähiliit on tootnud suitsetamisvastased videofilmid "Ole tubakavaba!" ja "Eesti tubakavabaks!" ning avaldanud artikleid meedias. Vähiliidu nõuandetelefonil saab tubakaprobleemiga inimene tasuta nõustamist. Suitsetamisvastases võitluses on Vähiliidul aktiivne koostöö Sotsiaalministeeriumi ja Tervise Arengu Instituudiga.

PHARE CBC

Eesti Vähiliit koordineeris 2005–2006. a. rahvusvahelist Phare projekti, mille raames loodi Vähiliidu juurde nõustamiskeskus vähihaigusest tulenevate puuetega inimestele. Nõustamiskeskuse käivitamise eesmärk oli aidata vähipatsiendil taastada haigusest mõjutatud psüühiline ja moraalne tasakaal. Projekti käigus pakuti psühhosotsiaalset nõustamisteenust, koolitusi ja loenguid nii patsientidele kui ka nende tugivõrgustikule. Projekt jätkub 2007. a.

Eesti Vähiliit on loonud kaks sihtasutust:

SA Vähi Sõeluuringud

Eestis viiakse läbi emakakaela- ja rinnavähi sõeluuringuid, mida juhib ja koordineerib SA Vähi Sõeluuringud ja rahastab Eesti Haigekassa. Uuringud on naistele tasuta, vajalik on kehtiv tervisekindlustus.

Emakakaelavähi sõeluuringutega alustati pilootprojektina Tallinnas 1996. a. ja Tartus 2001. a. 2003. aastal alustati uuringuid ka Narvas ning alates 2004. aastast viiakse uuringuid läbi kogu Eestis, kokku 19 tervishoiuasutuses. Sihtgruppi kuuluvad naised vanuses 30–59, kes kutsutakse uuringule isikliku kutsega.

Rinnavähi mammograafilise sõeluuringuga alustati Tallinnas 1996 a. ja Tartus 1998 a. Alates 2002. a toimub sõeluuring üle kogu Eesti. Piirkondades, kus puudub mammograafiakabinet, viiakse uuringuid läbi liikuva mammograafiga. Sihtgrupiks on naised vanuses 50–59, kes kutsutakse uuringule isikliku kutsega. Mammogrammid tehakse mõlemast rinnast kahes suunas ja neid

hindavad sõltumatult kaks radioloogit. Uuringute maht suureneb iga aastaga, ulatudes 2006. aastal juba 23 tuhandeni. Ligikaudu kolmveerand avastatud rinnavähkidest on olnud varajases staadiumis, mis annab olulise võimaluse selle raske haiguse ravitulemuste parandamiseks.

SA Vähihaigete Kodune Toetusravi

Kodune toetusravi on mõeldud vähihaigetele, keda ei ole enam võimalik terveks ravida, kuid kelle vaevusi kergendatakse, kelle peret toetatakse ja kellel on võimalik oma elu lõpp-periood mööda saata kodus.

Eesti Vähiliit alustas kaugelearenenud vähiga haigete probleemi avalikkusele teadvustamist 1996. aastal, mil koos liikumisega "Eluterve Eesti" alustati projektiga "Tugevam aitab nõrgemaid". Samaaegselt hakkasid toimuma personali koolitused nii Eestis kui ka Soomes. Konkreetne tegevus algas 1997. aastal, kui vähinädalal alustasid töörühmad Tartus ja Tallinnas. 2001. aastaks jõuti koolitada ja avada töörühmad kõigis Eesti viieteistkümnes maakonnakeskuses, kus töötab 44 inimest.

Kodusele toetusravile saab jääda vähihaige, kellele on perearsti või spetsialisti poolt antud saatekiri.

Teiseks tingimuseks on, et haige ja pere soovivad, et

neid aitaks vähihaigete koduse toetusravi rühm. Kodune toetusravi ühendab endas:

- ▶ haige kaebusi leevendava/kergendava ravi
- ▶ kaasaegsel tasemel põetuse, hoolduse, vajalike abivahendite kasutamise ja õpetuse
- ▶ haige ja tema pere psühholoogilise toetuse

Vähihaigete kodune toetusravi on meeskonnatöö, kus kogenud arstid ja õed koos pereliikmetega töötavad haige heaolu ja parima elukvaliteedi nimel. Turvaline meeskond sisendab kindlustunnet nii haiges kui ka peres.

SA Vähihaigete Kodusel Toetusravil on leping Eesti Haigekassaga ja haigele on koduse toetusravi teenus tasuta. 10 aasta jooksul on aidatud Eestis üle 8 000 haige.

Vähiliidu heategevus

Eesti Vähiliit organiseerib igal aastal rahvusvahelisel vähinädalal heategevusliku kontserdi, mille eesmärgiks on koguda raha vähahaiguse ennetustegevusteks.

Koostöös loominguilise ühendusega "Kultuurisillad" viiakse läbi lastekontserdid vähahaigete laste toetuseks. Kontserdil kogutud raha eest osteti 2005. a difusioonipumbad laste onkoloogiaosakonnale.

"Lootuse maraton" ehk Terry Fox-i heategevuslik jooks on saanud teoks koos Kanada saatkonnaga. Jooksust osavõtjate poolt annetatud rahaga toetatakse noorte onkoloogide koolitust.

Kosmeetikafirma AVON, Hansapank ja Vähiliit organiseerivad traditsioonilise tervisejooksu ja –kõnni igal sügisel.

ETV heategevuslikus saates "Jõulutunnel" kogutud raha eest osteti uus liikuv mammograaf, millega teostatakse rinnavähiauringuid üle Eesti.

Eesti Vähiliit ja patsiendid

Vähiliidu tegevuses on oluline valdkond psühhosotsiaalne toetus vähipatsientidele.

Juba traditsiooniks on kujunenud igal aastal toimuv üle-eestiline patsientide tervise- ja koolituslaager, kus osalevad kõik Vähiliidu alaorganisatsioonid. Päevad laagris on sisustatud erinevate koolituste, loengute ja teraapiatega. Patsiendid saavad kuulda uusi suundi nii vähi ravivõimalustest kui ka psühholoogilisest abist. Samuti on kõigil võimalus puhata, jalutada looduses ja nautida meelelahutuslikke õhtuid elava muusikaga.

Onkoloogiakeskuses Hiiul on avatud patsientide teabetuba, kus abivajajad saavad vestelda oma haigusest sealse tugiisikuga, psühholoogiga, sotsiaaltöötajaga ning vajadusel arstiga. Samuti on teabetoas temaatiline kirjandus ja võimalus vaadata filme.

Patsientide nõustamiskeskus on avatud tööpäeval Vähiliidu ruumes. Kord nädalas toimub mammoloogi vastuvõtt, kes konsulteerib patsiente seoses rinnaproteesidega. Samuti asub keskus internetiühendusega arvuti, raamatukogu ja võimalus vaadata vähiteemalisi filme.

Vähiliit pöörab suurt tähelepanu patsientide koolitusele, mida viiakse läbi koostöös alaorganisatsioonidega.

Eesti Vähiliidu nõuandetelefon 800 2233

Oluline osa EVL konsultatiivses töös on usaldus- ja nõuandetelefonil **800 2233**, mis töötab alates 1994. aastast üleriigiliselt ja on lauatelefonilt helistajatele tasuta. Helistajate arv on pidevalt kasvanud, näit 1996. a oli 592 ja 2006. a juba 2071 helistajat. Abivajajaid nõustavad kogemustega arstid, meditsiiniõed ja psühholoog, tööpäeviti 4 tundi päevas. Helistajal on õigus jääda anonüümseks, sest nii on kergem rääkida vähiga seotud probleemidest ja tunnetest.

Eesti Vähiliidu kirjastustegevus

Eesti Vähiliit on aktiivselt andnud välja vähiteemalist kirjandust. Tänu sponsorite toetusele on aastate jooksul trükitud brošüüre nii eesti kui ka vene keeles: "Elu vähiga", "Suitsetaja potents langeb", "Väike Vähiraamat", "Teejuht vähahaige patsiendi lähedastele", "Mida peab teadma jämesoolevähist", "Dieedi põhisuunad vähiriski vähendamiseks", "Kas vähk levib töökohal?", "Teadmisi rinnavähist", "Toitumisjuhised vähiravi ajal", "Mehe teine süda", "Teadmisi emakakaelavähist", "Vang kogu eluks?" ja mitmeid vähi ennetamisega seotud voldikuid. Rinnavähi ennetamise kampaaniate käigus on vähiliit koostöös ajalehega "Postimees" välja andnud erilehe "Üheskoos rinnavähi vastu", ajalehega "Päevaleht" "Rinnavähi vastu" ja "Terviselehega" mitmetest vähi-paikmetest kirjutavad eriväljaanded.

Vähiteemalised filmid ja videoklipid

Vähiliidu eesmärgiks on informeerida võimalikult paljusid inimesi vähiriskidest. Televisioon on üks meediavahenditest, mille kaudu saab teavitada suurt auditooriumi. Sellepärast on Vähiliit tegelenud ka vähiteemaliste filmide ja videoklippide tootmisega. 2002. a esietendus ETV eetris 4-osaline sari "Vähk kivi all". 2004. a toodeti sõeluuringut propageeriv ja naiste rinnavähi ennetamist puudutavat terviseteadlikkust tõstev film "Mammograafi pilgu all". Järgnevatel aastatel linastus ETV-s kaks suitsetamisvastast filmi "Ole tubakavaba" ja "Eesti tubakavabaks", mida näidati rahvusvahelisel vähinädalal. Nende filmidega propageerisime suitsuvaba käitumist ja tervislikke eluviise. 2006. a valmis koostöös meestearst dr Margus Punabiga film eesnäärmevähist "Mehe teine süda".

Valmistatud on ka kaks videoklippi, mille sõnum innustab nait tulema rinnavähi- ja emakakaelavähi sõeluuringule.

Vähiliidu koduleht internetis

Vähiliidu kodulehel aadressil www.cancer.ee on võimalik lugeda kaasaegset vähialast infot, samuti leiab sealt enamiku kirjastatud brošüüride ja toodetud videofilmide internetiversioonid.

Patsiendid, nende lähedased ja abivajajad saavad e-posti kaudu saata küsimusi Vähiliidu meditsiini-nõunikule. Samuti leiab viited nõuandetelefonile ning vähiteemalistele materjalidele.

Vähiliidu kodulehelt suunatakse külastajad Vähifoorumisse. Foorumis saavad osalejad vahetada kogemusi, toimuvad arutelud, levivad soovitusel ja sõlmitakse üksteist abistavaid kontakte.

Eesti Vähiliidu koostöö Eesti ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

Eesti Vähiliit on alates 1993. aastast ülemaailmse Vähi-
vastase Liidu UICC tegevliige.

Rahvusvahelise koostöö eesmärk on arendada kontakte
UICC kaudu juhitavate ECL organisatsioonide, onkoloog-
giaarstide, -õdede ja teadlaste sõltumatute ühenduste-
ga, toetades erialast õppe-, teadus- ja arendustegevust.
Vähiliit on ühinenud Euroopa Vähipatsientide Koalitsioo-
niga (ECPC) ja Euroopa Rinnavähikoalitsiooniga Europa
Donna.

2006. a ühines Vähiliit Euroopa Emakakaelavähi Liiduga
(ECCA) ja 2007. a teeb koostööd Ameerika Rahvusliku
Rinnavähi koalitsiooniga (NBCC).

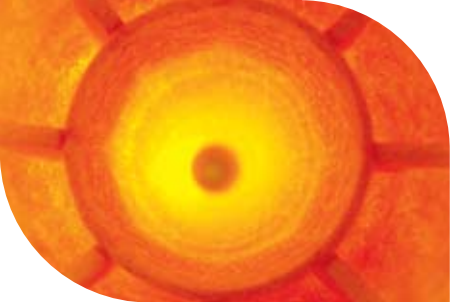
Europa Donna

Europa Donna on rinnavähi probleemidega seotud
organisatsioonide ja indiviidide koalitsioon, mille
eesmärgiks on äratada üldsuse, võimude ja valitsuse
tähelepanu rinnavähi suhtes, et avaldada survet vähi
varajase avastamise, parema ravi ja hoolduse saavu-
tamiseks.

Koalitsiooni peakorter asub Milanos ja 2006. aasta
lõpuks kuulus ühendusse juba 40 Euroopa riiki, nen-
de seas ka Eesti.

Igas riigis on ED rahvuslik Foorum, mis ühendab
meditsiinitöötajaid ja rinnavähki põdenud naisi ning
seab eesmärgid vastavalt oma maa eripärale ja
vajadustele.

ED Eesti Foorum moodustati 1998. aastal ja alates
1999. a septembrist kuulub see Eesti Vähiliidu
koosseisu.

Lisaks nimetatud rahvusvahelistele organisatsioonidele on Eesti Vähiliidul kujunenud tihe, aastaid kestev koostöö Soome Vähiliiduga ja Soome Vähipatsientide Ühinguga. Samuti on loodud kontaktid Läti, Leedu, Rootsi, Kiievi ja Ameerika Ühendriikide Vähiliiduga.

Oleme sügavalt veendunud, et eesmärkide saavutamiseks on vajalik hea koostöö paljude asutuste, institutsioonide ja organisatsioonidega. Eesti Vähiliit on juba aastaid olnud Eesti Mittetulundus ja Sihtasutuste Liidu ning Eesti Puuetega Inimeste Koja liige.

Sisulised kontaktid ja vastastikused head töösuhted on Vähiliidul PERH-i Onkoloogiakeskuse, TÜK Hematoloogia-Onkoloogia Kliiniku, Eesti Haigekassa, Sotsiaalministeeriumi, Tervise Arengu Instituudi, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti, Eesti Patsientide Esindusühingu ja Viru Konverentsikeskusega. Koostöös kõigi loetletud partneritega saame jätkuvalt arendada vähialast ennetustegevust ja terviseedenduslikke projekte.

Eesti Vähiliit on olnud edukas ja areneb edasi paljuski tänu headele suhetele koostööpartnerite ja sponsoritega. Aastaid on Vähiliidul kestnud sisuline koostöö kuldsponsoriga, kelleks on Hansapank. Hansapank on peaaegu kümme aastat toetanud rahvusvahelisi vähinädalaid Eestis ja tänu Hansapanga toetusele on need läbi viidud kõrgel professionaalsel tasemel. Abikäe on ulatanud vähialase ennetustöö läbiviimisel suursponsorid: Roche Eesti OÜ, Avon ja ERGO.

Vähiliidu tegevust on toetanud mitmed tuntud ravimfirmad: AstraZeneca, GlaxoSmithKline, Merck Sharp & Dohme, UAB Bayer, Sanofi Aventis, Novartis, Pfizer, Eli Lilly. Ettevõtetest on olnud headeks abilisteks Tere AS, AS Euroleib, AS Haljas ja K-Raua ACE. Suuremad eraisiku annetused Vähiliidule on teinud maalikunstnik Sirje Runge 20 maali kinkimisega, Julia Pajuste ja Wiehelmine Wulkan pärandvara annetusega Kanadast. Vähiliitu on toetanud ka paljud Eesti inimesed väiksemate summadega, mida on kasutatud vähivastase ennetustegevuse läbiviimiseks.

Eesti Vähiliidu ja kõigi Eesti vähipatsientide südamlikud tänud kuuluvad headele koostööpartneritele, sponsoritele ja annetajatele.

KULDSPONSOR:

SUURSPONSORID:

KOOSTÖÖPARTNERID:

HAIGEKASSA

KOOSTÖÖPARTNERID:

Eesti Vähiliit
Estonian Cancer Society